

Sektörlerdeki Güncel Gelişmeler

İktisadi Araştırmalar Bölümü
2018 - 4

İÇİNDEKİLER

Enerji	3
İnşaat ve Konut	5
Otomotiv	7
Demir Çelik	9
Lojistik	11
Tekstil, Hazır Giyim ve Deri	13
Perakende	15
Beyaz Eşya	17
Turizm	19

RAKAMLARLA ENERJİ SEKTÖRÜ (MART 2018)

Kurulu Güç	Aylık	Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Elektrik Kurulu Gücü (MW)	86.868	Elektrik Üretimi (GWh)	24.090	72.762
<i>yıllık değişim</i>	% 9,4	<i>yıllık % değişim</i>	% 2,1	% 2,3
Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı		Üretimin Kaynaklara Göre Dağılımı		
<i>Hidroelektrik</i>	% 31,6	<i>Hidroelektrik*</i>	% 25,9	% 19,7
<i>Doğal gaz + LNG</i>	% 26,7	<i>Doğal gaz + LNG</i>	% 26,6	% 31,7
<i>Yerli Kömür</i>	% 11,4	<i>Yerli Kömür</i>	% 17,3	% 16,6
<i>İthal Kömür</i>	% 10,1	<i>İthal Kömür</i>	% 18,5	% 21,2
<i>Rüzgar</i>	% 7,6	<i>Rüzgar*</i>	% 8,5	% 7,6
<i>Güneş</i>	% 5,3	<i>Güneş*</i>	% 0,0	% 0,0
<i>Jeotermal</i>	% 1,3	<i>Jeotermal</i>	% 2,4	% 2,3
<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,3	<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,4	% 0,5
<i>Diğer</i>	% 5,7	<i>Diğer</i>	% 0,5	% 0,5
Temel Göstergeler⁽²⁾		Enerji Piyasası		
İşyeri Sayısı (adet)	14.582	Piyasa Fiyatı (TL/MWh)	160,8	-
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,8	<i>yıllık % değişim⁽³⁾</i>	% 8,4	% 1,7
Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	102.889	Serbest Tüketici Sayaç Sayısı (bin adet)	2.897	-
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,7	<i>yıllık % değişim</i>	-% 19,0	-
Ortalama Günlük Ücret (TL)	125,3			
<i>Sektör Sıralaması</i>	30/88			

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamani kapsamaktadır.

Kaynak: TEİAŞ, EPIAŞ, SGK

(2) Şubat 2018 verisidir. (3) Kümülatif veri, ilgili aya ait fiyat endeksinin yılsonuna göre değişimini göstermektedir.

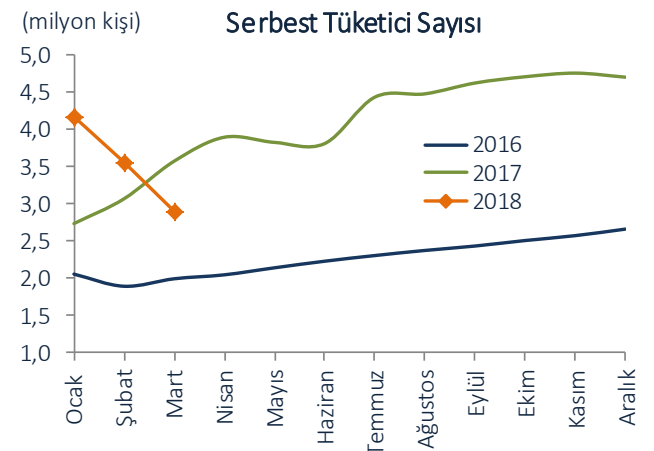
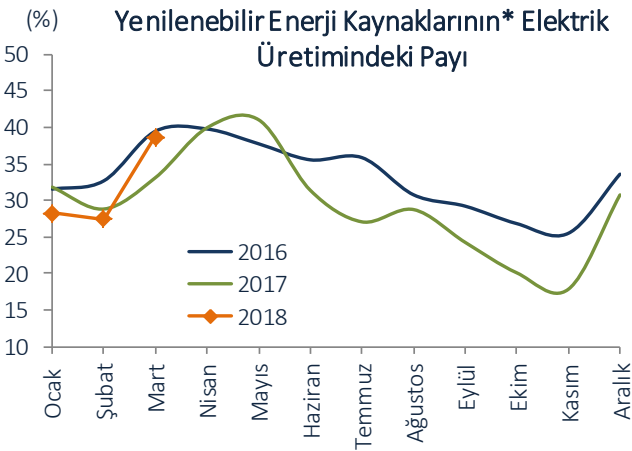
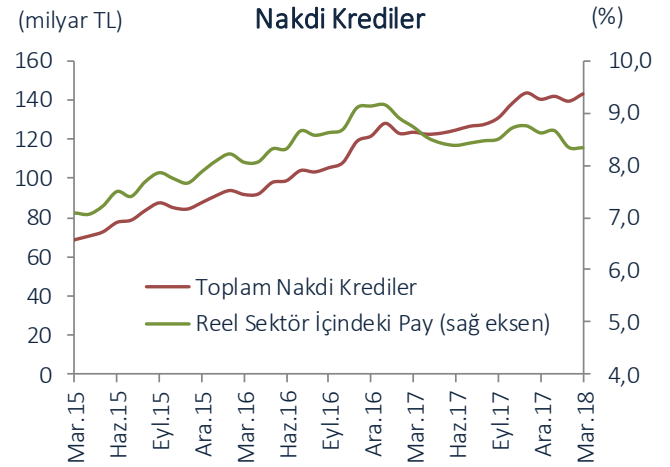
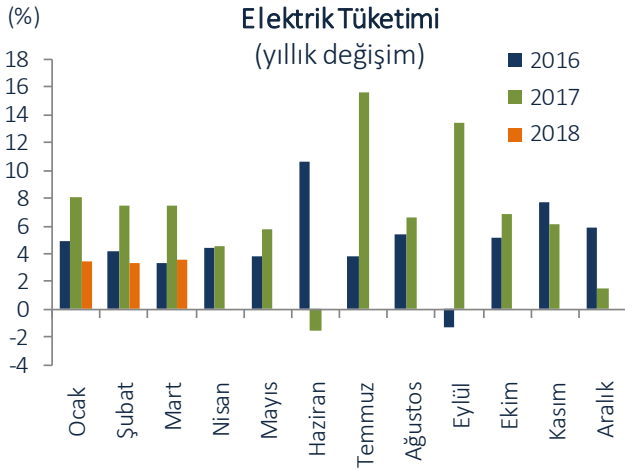
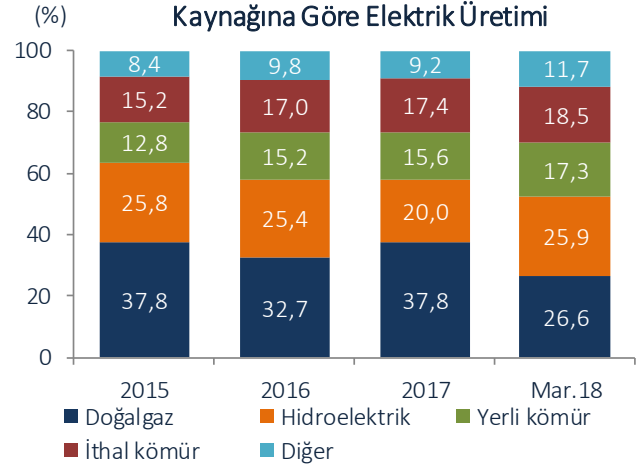
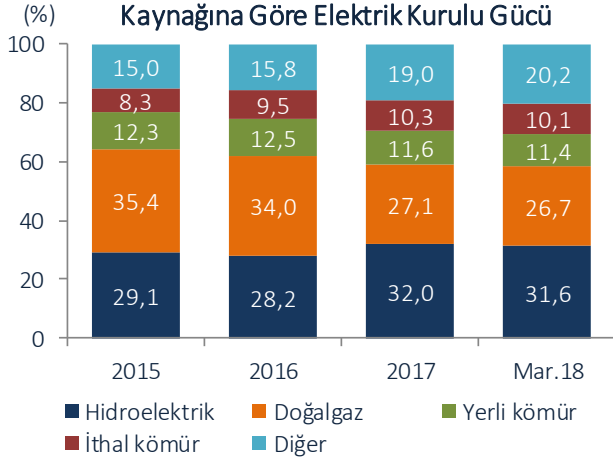
(*) Lisanssız elektrik üretimi hariçtir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Türkiye'nin ilk organize toptan satış piyasasının testleri 1 Nisan'da EPIAŞ kapsamında başlatıldı. Eylül ayında resmi olarak faaliyete alınması beklenen ve "Sürekli Ticaret Platformu-STP" olarak adlandırılan piyasada doğal gaz fiyatlarının günlük olarak uzlaştırılacağı açıklandı. Mevcut durumda EPIAŞ'ta elektrik ticaretine yönelik faaliyet gösteren gün öncesi ve gün içi piyasalarının yanı sıra doğal gaz piyasası için kurulacak gün ertesi piyasasıyla bir günde üç günlük işlemin gerçekleştirilebileceği bir sistem oluşturuldu.
- BOTAŞ'ın doğal gazla ilgili Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama, Trans-Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı (TANAP), Yüzer LNG Depolama ve Gazlaştırma Ünitesi (FSRU) ve Kuzey Marmara Doğal Gaz Depolama Tesisi projelerine Hazine geri ödeme garantisi altında dış finansman sağlanacağına ilişkin düzenleme Nisan ayında Resmi Gazete'de yayımlandı. Enerjide arz güvenliği hedefi çerçevesinde doğal gaz depolama çalışmalarına büyük önem verilen Türkiye'de mevcut durumda İzmir Aliğa'da Kolin-Kalyon ortaklığına ve Hatay Dörtüo'lu'da BOTAŞ'a ait iki FSRU projesinin yanı sıra BOTAŞ'a ait üçüncü projenin Saros Körfezi'ne kurulacağına dair haberler gündemde yer alıyor.
- TÜSİAD'ın Nisan ayı içerisinde yayımlanan "Sürdürülebilir Gelecek için Sürdürülebilir Enerji" raporunda elektrik ve doğal gaz sektörlerine ilişkin çeşitli tespit ve ihtiyaçlar dile getirildi. Enerji sektöründe "düşük karbon, dijital ve dağıtık** enerji"ye odaklanılması gerektiğine işaret edilen raporda, sektöre yönelik yatırımların artırılabilmesi için öngörülebilirliğin, şeffaflığın ve mali sürdürülebilirliğin geliştirilmesinin önemine dikkat çekildi. Bu konuda santrallerin maliyet esaslarına göre daha etkin çalıştırılması, perakende elektrik tarifelerinin yeniden düzenlenmesi, uzun vadeli şebeke altyapı planlarının oluşturulması, yerli kömür ve yenilenebilir enerji kaynaklarının verimli ve azami ölçüde kullanılması gibi çeşitli öneriler ileri sürüldü.
- Türkiye'nin Sinop'ta kurulması planlanan ikinci nükleer enerji santrali projesinin ortaklarından Japon Itochu firmasının reaktör maliyetinin beklentilerin üzerine çıkması nedeniyle projeden çekildiği iddia edildi. Projenin %49 Fransız Engie ve %51 Mitsubishi Heavy-Itochu ortaklığıyla gerçekleştirilmesi planlanıyordu. Benzer şekilde, Akkuyu nükleer enerji santrali projesinin %49 ortağı konumunda olan Cengiz-Kolin-Kalyon konsorsiyumu, projedeki yüklü finansman ihtiyacı nedeniyle Kolin ve Kalyon gruplarının projeden vazgeçmesiyle Şubat 2018'de son bulmuştu. Rus firması Rosatom'un %51'lik paya sahip olduğu projede, inşaat ve finansman süreçlerinin kolaylaştırılması için Türk ortak arayışının sürdürüğü ifade ediliyor.

** : Türkiye coğrafyasında günlük bir şekilde kurulan ve şebekeye etkin bir şekilde entegre edilen santral yatırımları

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TEİAŞ, BDDK, EPDK, EPIAŞ

(*) Hidroelektrik (Baraj ve Akarsu), Rüzgar, Jeotermal, Güneş ve Atıklar

RAKAMLARLA İNŞAAT VE KONUT SEKTÖRÜ (MART 2018)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Aylık	Kümülatif ⁽²⁾
Yıllık Reel Büyüme ⁽²⁾	% 5,8	% 8,9	Ciro Endeksi ⁽⁴⁾ (yıllık % değişim)	% 68,0	% 59,7
GSYH içindeki Pay ⁽²⁾	% 8,5	% 8,6	<i>Bina</i>	% 35,6	% 33,3
<i>yıllık değişim (puan)</i>	-0,11	-0,01	<i>Bina Dışı</i>	% 167,6	% 144,7
Yapı Ruhsatı Sayısı ⁽³⁾ (adet)	175.789	1.323.118	Tüketici Güven Endeksi ⁽⁵⁾	71,9	-
<i>yıllık % değişim</i>	-% 40,1	% 32,3	<i>Konut satın alma ihtimali</i>	% 8,1	-
Yapı Kullanım İzni Sayısı ⁽³⁾ (adet)	249.357	820.526	Konut Piyasası		
<i>yıllık % değişim</i>	% 2,1	% 8,9	Konut Satışları (adet)	110.905	303.877
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽⁴⁾ (kişi)	1.918.861	-	<i>yıllık % değişim</i>	-% 14	-% 6,7
<i>Toplam içindeki pay</i>	% 13,6	-	İpotekli Satışlar (adet)	32.786	89.380
Ortalama Günlük Ücret ⁽⁴⁾ (TL)	88,0	-	<i>yıllık % değişim</i>	-% 35	-% 28,5
<i>Sektör sıralaması</i>	72/88	-	Diğer Satışlar (adet)	78.119	214.497
Krediler			<i>yıllık % değişim</i>	% 0	% 6,9
Yurt İçi Krediler (milyar TL)	197,6	-	Konut Kredileri (milyar TL)	193,5	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 27,1	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 12,1	-
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 11,5	-	Konut Fiyatı ⁽⁴⁾ (yıllık % değişim)	% 10,1	% 0,9
Yurt Dışı Krediler (milyar USD) ⁽⁴⁾	13,1	-	<i>İstanbul</i>	% 5,2	% 1,1
<i>yılbaşına göre % değişim</i>	% 5,8	-	<i>Ankara</i>	% 6,4	% 0,8
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 11,3	-	<i>İzmir</i>	% 16,2	% 1,3
Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,1	-	Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları ⁽⁴⁾		
			<i>milyar USD</i>	0,4	0,7
			<i>yıllık % değişim</i>	% 14,2	% 6,5

(1) 2017 4. çeyrek verisidir.

(2) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(3) Şubat 2018 verisidir. (4) Nisan 2018 verisidir.

Not-1: Konut fiyatlarına ait kümülatif veriler, ilgili aydaki fiyat endeksinin yılsonuna göre değişimini göstermektedir.

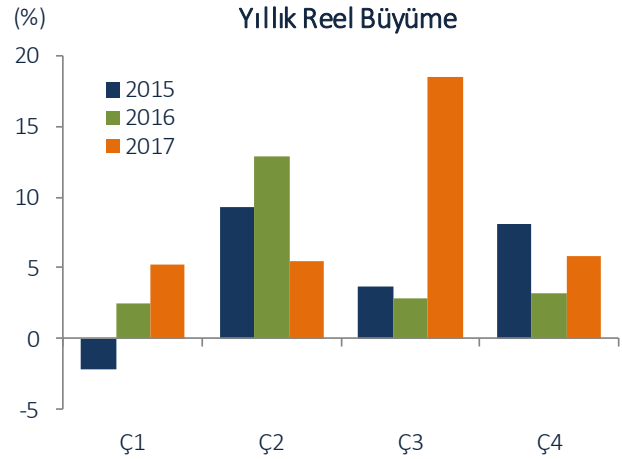
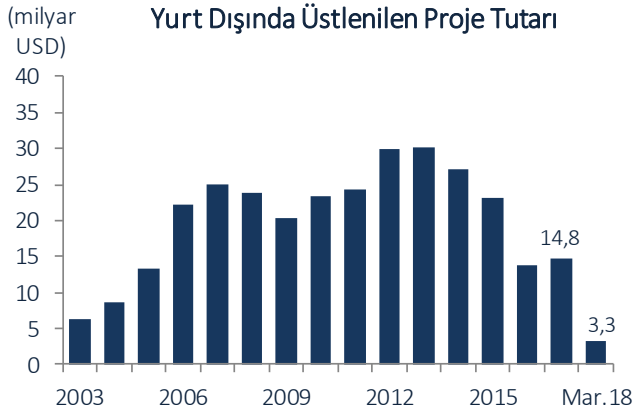
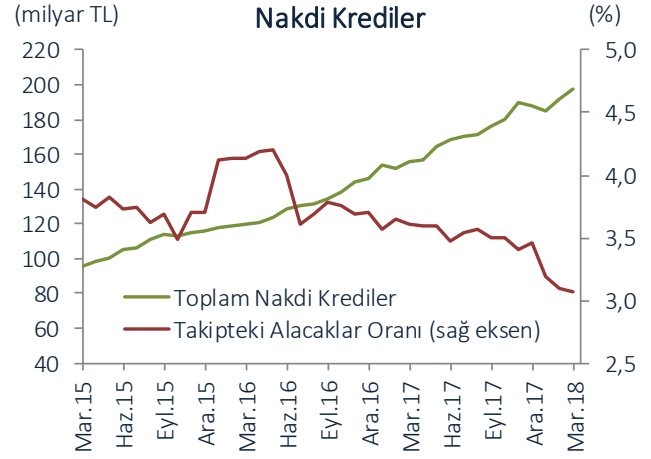
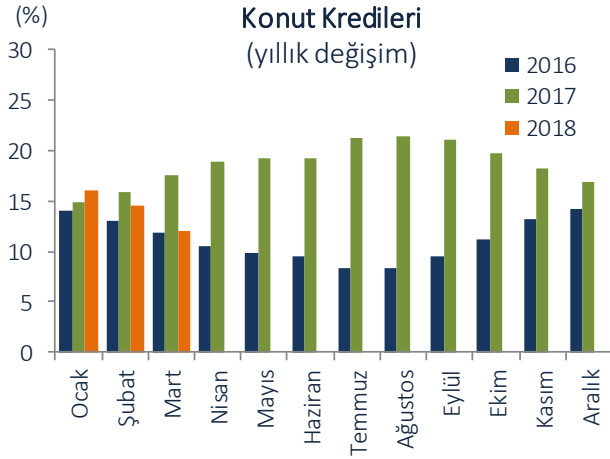
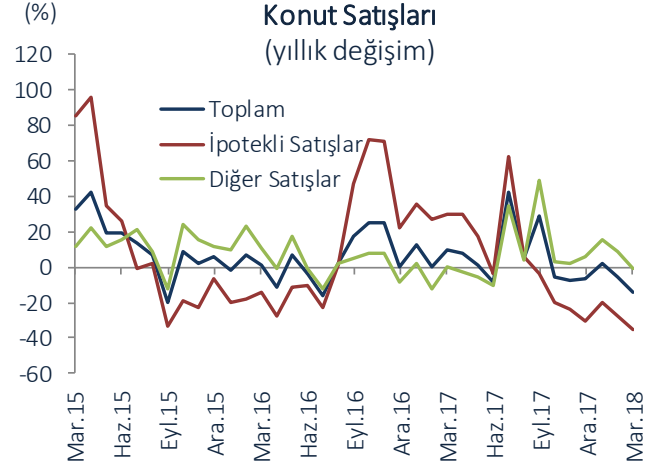
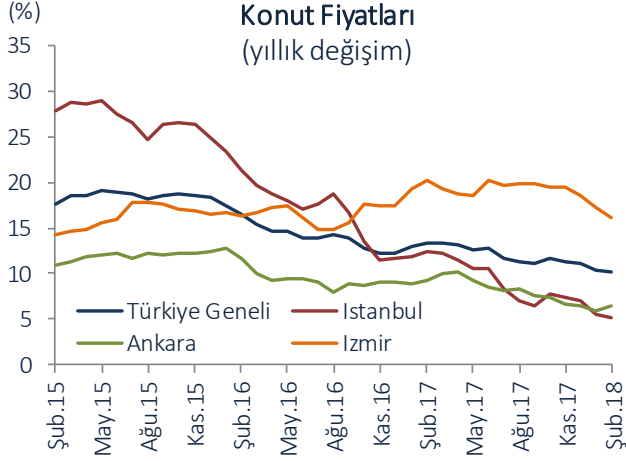
Not-2: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK, BDDK, Ekonomi Bakanlığı, SGK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Türkiye genelinde konut satışları Mart'ta yıllık bazda %14 azaldı. Böylece yılın ilk çeyreği itibarıyla konut satışları önceki yılın aynı dönemine göre %6,7 geriledi. Mart ayında ipotekli satışlardaki düşüş %35'e ulaşırken, Şubat ayında yükseliş kaydeden diğer konut satışları sabit kaldı. Bu dönemde yabancılara yapılan konut satışlarındaki artış hızı da bir miktar yavaşladı.
- TCMB verilerine göre, Şubat'ta Türkiye genelinde konut fiyatlarındaki artış oranı yıllık bazda %10,1 ile yıllık enflasyonun altında seyretti. İl bazında gelişmelere göre, İzmir'de konut fiyatları, İstanbul ve Ankara'nın aksine reel bazda artmaya devam etti. Buna karşılık, yıllık bazda fiyat artışlarının bu ilde de geçen yılın son çeyreğinden itibaren aşağı yönlü bir seyir izlediği dikkat çekiyor.
- Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre inşaat sektörü güven endeksi Nisan'da sınırlı bir düşüş kaydetti. Endeksin alt kalemlerinden gelecek 3 aylık dönemde satış fiyatları beklentisinin son üç aydır aralıksız gerilediği gözlemlendi. Türkiye Hazır Beton Birliği tarafından yayımlanan ve inşaat sektörü aktivitesi için önemli bir gösterge sayılan Hazır Beton Faaliyet Endeksi de Mart'ta yıllık bazda %1,1 azaldı. Bu dönemde ankete katılan firmaların %42'si satışlarının önceki aya göre gerilediğini belirtti.
- Konut sektöründe talep tarafındaki sıkıntıları hafifletmek amacıyla, 5 Mayıs 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararı ile konut tesliminde uygulanan KDV oranı 31 Ekim'e kadar geçerli olacak şekilde %18'den %8'e, tapu harcı da %4'ten %3'e indirildi. Bu sayede satın alım maliyetlerinin düşürülmesi ve konut stokunun bir kısmının eritilmesi hedefleniyor.
- Öte yandan, sektör yetkilerinin verdikleri bilgilere göre, İstanbul'daki modern ofislerde boşluk oranının %25 civarında olduğu tahmin ediliyor. İnşaatı devam eden ofis alanları ve zayıf talep koşulları dikkate alındığında, ofis stokunda da artış yaşanması muhtemel görünüyor. Yüksek stok düzeyinin yanı sıra döviz kurlarındaki artışın da etkisiyle fiyatlar üzerindeki aşağı yönlü baskının sürmesi bekleniyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

RAKAMLARLA OTOMOTİV SEKTÖRÜ (MART 2018)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Üretim (adet)	159.464	425.183	Yerli Otomobil Satışları (adet)	19.719	41.350
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 1,1</i>	<i>% 0,2</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 22,1</i>	<i>% 15,8</i>
Otomobil Üretimi (adet)	105.687	285.168	İthal Otomobil Satışları (adet)	40.079	80.960
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-%3,4</i>	<i>-% 5,0</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 1,6</i>	<i>% 0,9</i>
Ticari Araç Üretimi (adet)	53.777	140.015	Yerli Hafif Ticari Araç Satışları (adet)	8.856	18.718
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 11,4</i>	<i>% 12,9</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 5,7</i>	<i>-% 7,8</i>
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 10,3	-	İthal Hafif Ticari Araç Satışları (adet)	7.691	17.402
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 86,5	% 85,4	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 12,5</i>	<i>-% 12,2</i>
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽²⁾ (kişi)	202.541	-	Tüketici Güven Endeksi ⁽³⁾	71,9	-
<i>Toplam içindeki pay</i>	<i>% 1,4</i>	<i>-</i>	<i>Otomobil satın alma ihtimali</i>	<i>% 12,9</i>	<i>-</i>
Ortalama Günlük Ücret ⁽²⁾ (TL)	136,0	-	Krediler		
<i>Sektör sıralaması</i>	<i>21/88</i>	<i>-</i>	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	19,2	-
Dış Ticaret			<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 15,8</i>	<i>-</i>
İhracat (adet)	130.320	344.257	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 1,1</i>	<i>-</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 4,2</i>	<i>-% 3,1</i>	Yurt Dışı Krediler ⁽²⁾ (milyar USD)	3,2	-
İhracat (milyar USD)	2,8	7,4	<i>yılbaşına göre % değişim</i>	<i>% 1,9</i>	<i>-</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 17,1</i>	<i>% 17,3</i>	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 2,7</i>	<i>-</i>
İthalat (milyar USD)	2,0	4,9	Takipteki Alacaklar Oranı	% 1,4	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 23,0</i>	<i>% 23,0</i>			

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: TÜİK, TCMB, OSD, ODD, BDDK

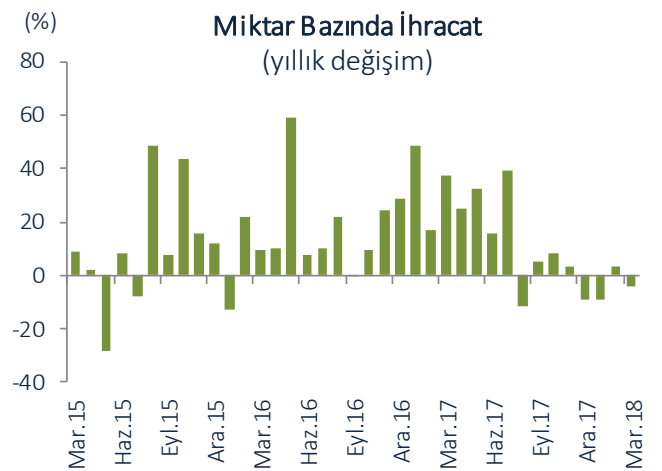
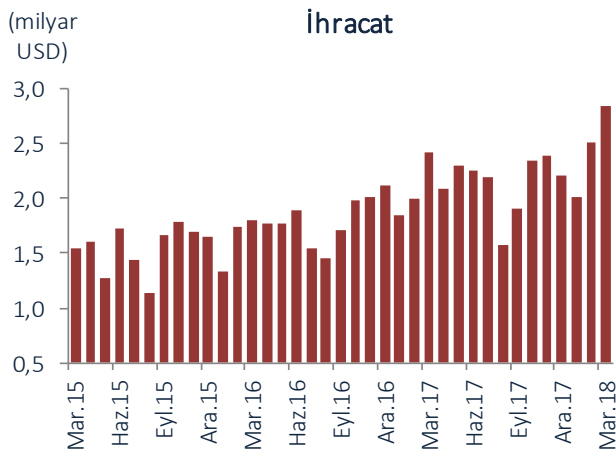
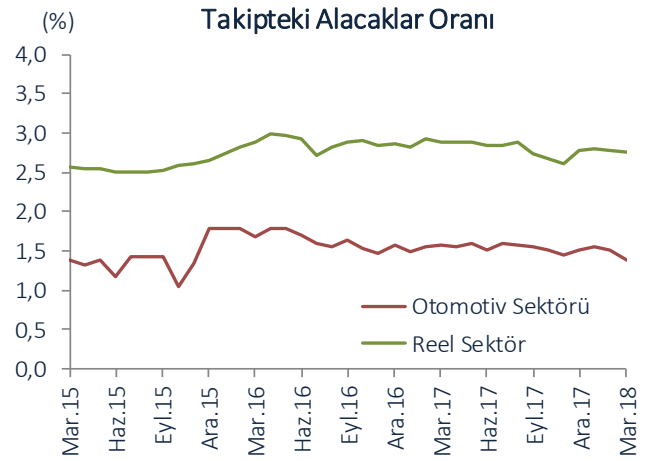
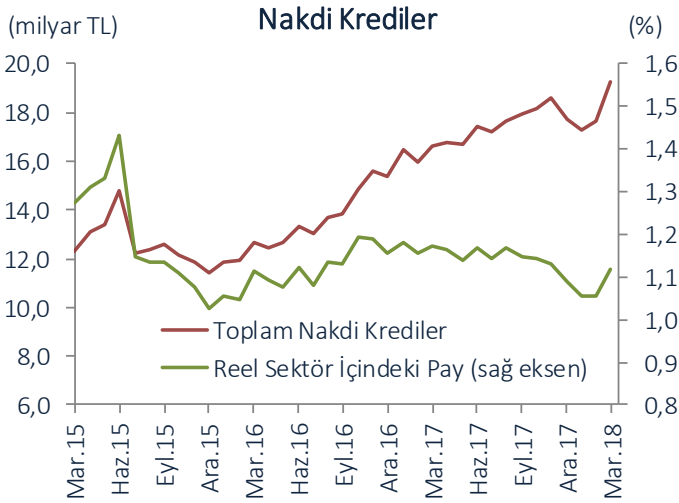
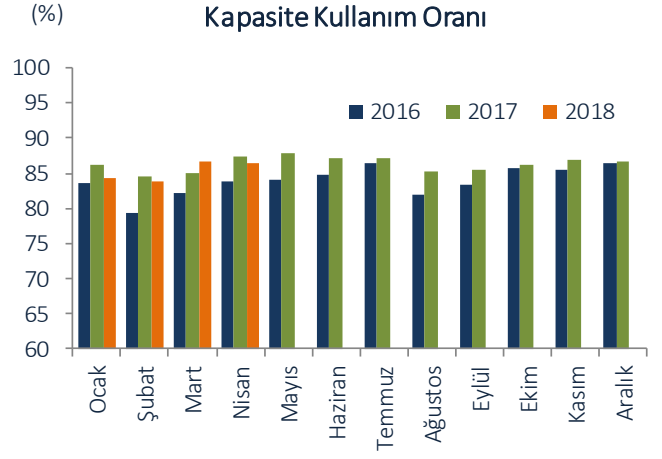
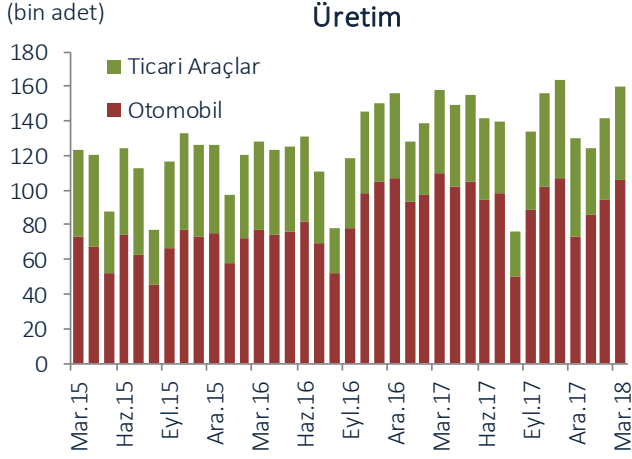
(2) Şubat 2018 verisidir. (3) Nisan 2018 verisidir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Otomotiv sektöründe üretim faaliyetleri baz etkisi nedeniyle yavaşlamaya devam ediyor. Yılın ilk çeyreğinde sektörde üretim geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yatay seyrederek 425 bin adet düzeyinde gerçekleşti. Bu dönemde otomobil üretimi %5'lik düşüş kaydederken, ticari araç imalatındaki %12,9'luk artış sektördeki daralmayı sınırlandırdı.
- ÖTV oranlarında yapılan düzenleme ve Türk lirasındaki zayıflık nedeniyle otomobil fiyatlarının hızlı yükselmesi yurt içinde birinci el satışları olumsuz yönde etkiliyor. Son bir yıllık dönemde yurt içinde otomobil fiyatları %23,5 ile enflasyonun oldukça üzerinde arttı. Talep koşullarındaki son gelişmelerin soru işaretlerini beraberinde getirmesi karşısında ekonomi yönetimi sektörü destekleyen bir takım yeni önlemler aldı. Yeni düzenleme ile otomobil imalatçılarına üretimde kullandıkları radyo, hoparlör ve monitör gibi ürünlerde ÖTV iadesi hakkı tanınıyor. Böylece, yerli üretim otomobil fiyatlarının düşürülerek talebin canlandırılması amaçlanıyor.
- Taşıt Araçları Yan Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Alper Kanca, bazı Alman otomotiv veya parça üreticilerinin Türkiye'den mal tedariki yapmaktan imtina ettiklerini ifade etti. Kanca, 6 Alman şirketinin Türkiye'den siparişlerini azalttığını veya siparişlerini neticelendirmekte yavaş davrandığını belirtti. 2017 yılında otomotiv yan sanayi ürünlerinde Türkiye'nin Almanya'ya ihracatı 4 milyar dolar, bu ülkeden ithalatı ise 6 milyar dolar olmuştu.
- Ekonomi Bakanlığının yayımladığı verilere göre Mart ayında otomotiv sektörü ve yan sanayiinde 586 milyon TL tutarındaki yatırım, teşvik kapsamında yer aldı. Teşvik kapsamındaki yatırımların 271 milyon TL'si yabancı, 315 milyon TL'si yerli sermayeli firmaların yatırımından oluşuyor. Toplamda 30 adet teşvik belgesi düzenlenirken, söz konusu yatırımların 1.039 kişilik istihdam yaratması planlanıyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, TCMB, OSD, ODD, BDDK

RAKAMLARLA DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ (MART 2018)

Üretim ve Tüketim (milyon ton)	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Emtia Fiyatları ve Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Ham Çelik Üretimi	3,4	9,5	Demir Cevheri (USD/ton)	70,4	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 8,3</i>	<i>% 8,7</i>	<i>yıllık % değişim⁽⁴⁾</i>	<i>-% 19,7</i>	<i>-% 2,6</i>
Kütük Çelik Üretimi	2,3	6,5	Dış Ticaret		
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 7,9</i>	<i>% 9,5</i>	İhracat (milyar USD)	1,8	4,3
Slab Çelik Üretimi	1,1	3,0	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 10,7</i>	<i>-% 14,7</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 9,0</i>	<i>% 6,8</i>	İthalat (milyar USD)	3,5	10,4
EAO Tabanlı Tesislerin Üretimi	2,3	6,6	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 17,0</i>	<i>% 49,1</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 11,0</i>	<i>% 11,9</i>	Ciro ⁽²⁾		
BOF Tabanlı Tesislerin Üretimi	1,0	3,0	Yurt içi (yıllık % değişim)	% 37,5	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 2,5</i>	<i>% 2,0</i>	Yurt dışı (yıllık % değişim)	% 25,5	-
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 15,0	% 15,3	Krediler		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 80,5	% 81,3	Yurt içi Krediler (milyar TL)	66,1	-
Çelik Tüketimi ⁽²⁾	2,7	5,6	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 23,0</i>	-
<i>Uzun Çelik</i>	<i>1,2</i>	<i>2,7</i>	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 4,0</i>	-
<i>Yassı Çelik</i>	<i>1,5</i>	<i>2,9</i>	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,1	-

(1) Yılbaşından ilgilili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(2) Şubat 2018 verisidir. (3) Nisan 2018 verisidir.

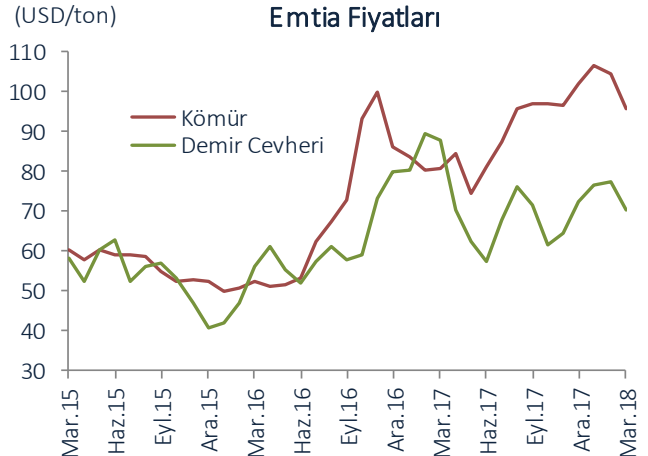
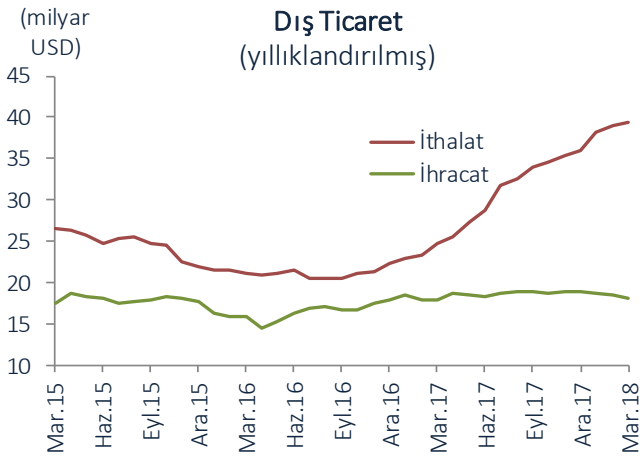
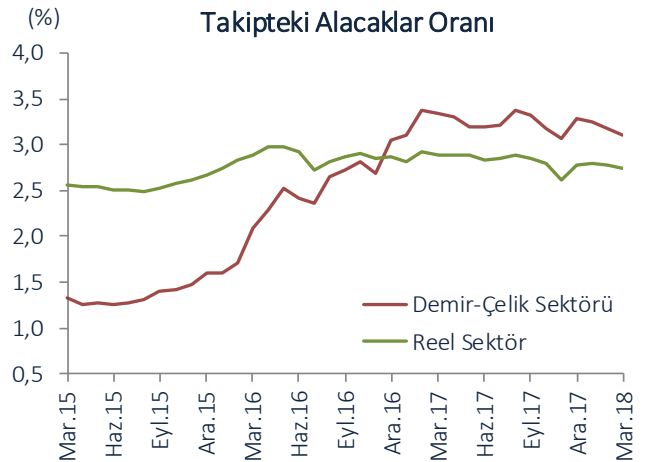
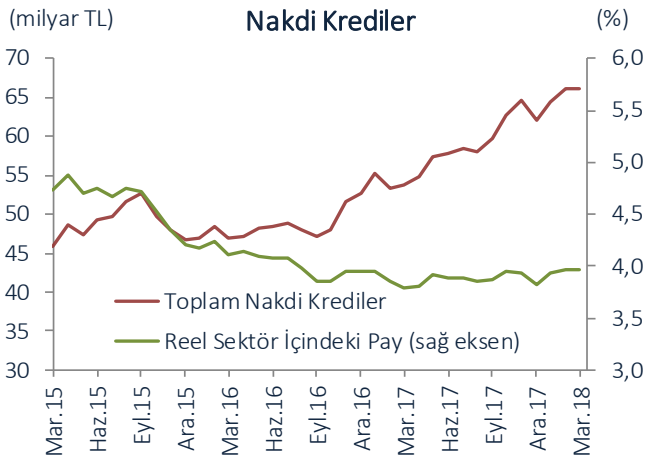
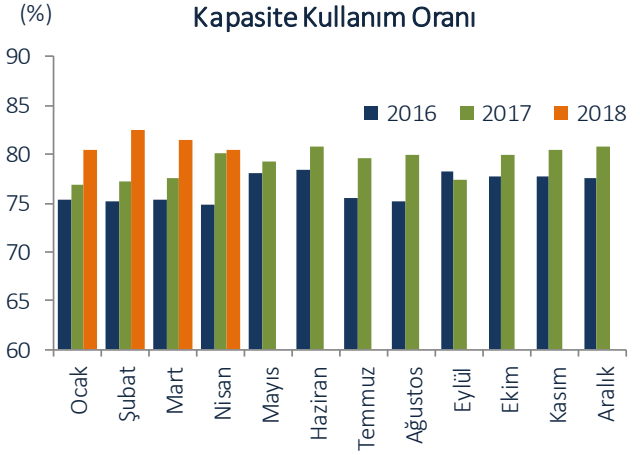
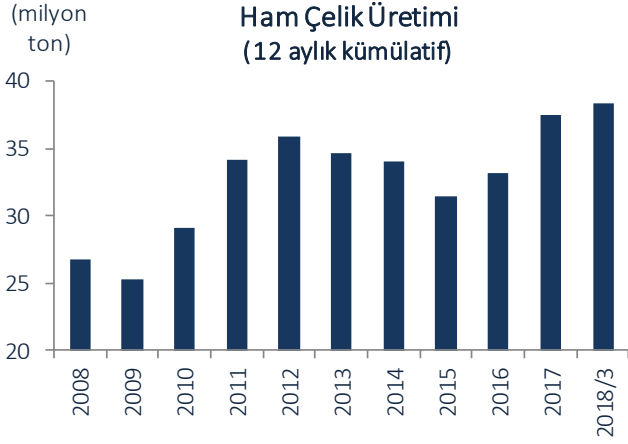
(4) Kümülatif veriliği aya ait fiyatın yılsonuna göre değişimini göstermektedir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, Dünya Bankası

GÜNCEL GELİŞMELER

- Yurt içinde çelik üretimi Mart ayında %8,3 oranında artarak 3,4 milyon ton düzeyinde kaydedildi. Bu dönemde, kütük ve slab çelik imalatı sırasıyla %7,9 ve %9 yükseldi. Sektörün kapasite kullanım oranı %80,5 ile yılın ikinci çeyreğine hızlı başladı. Bununla birlikte, çelik sektörüyle yakın ilişkili diğer sektörlerde gözlenen ivme kaybı ve ABD'nin çelik ithalatına getirdiği vergi ile ilgili gelişmeler sektörün önümüzdeki dönem performansına dair soru işaretlerini beraberinde getiriyor.
- Konut satışlarındaki gerileme paralelinde artan konut stoku yurt içinde inşaat faaliyetlerinin zayıflamasına neden olarak uzun çelik ürünleri talebini baskılıyor. Ayrıca, son aylarda otomotiv ve beyaz eşya imalatında gözlenen yavaşlama da yassı ürün talebine dair olumsuz sinyaller veriyor.
- Mart ayında sektörün ihracatı %10,7 oranında azalarak 1,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Böylece, yılın ilk çeyreğinde demir çelik ihracatı %14,7 daralarak 4,3 milyar dolara geriledi. Birleşik Arap Emirlikleri ve ABD'ye yönelik ihracattaki gerileme dikkat çekerken, Avrupa kaynaklı talebin canlanması sektörün dış satışlarındaki düşüşü sınırlandırdı. İthalatta ise özellikle aramalı tarafında talebin canlı seyretmesi dikkat çekiyor. ABD'nin kendi iç pazarını koruma yönünde aldığı önlemlere rağmen Türkiye'nin bu ülkeden hurda metal ithalatı hızlı genişleme eğilimini sürdürdü. Bu üründe en büyük tedarikçi konumunda olan ABD'den ithalat yılın ilk çeyreğinde %55,6 yükselişle 331 milyon dolar düzeyinde kaydedildi.
- Sektör yetkilileri ABD'nin çelik ürünleri ithalatına getirdiği ek vergi nedeniyle Türk demir çelik sanayine yönelik kırılmalıkların arttığını ifade etti. Sektörün ihracat pazarlarındaki bozulmaya ek olarak dünya çelik ticaretinde rotaların sapması nedeniyle iç pazarda ithalat baskısının artabileceğine dikkat çeken yetkililerin politika yapıcılardan yeni taleplerde buldukları görüldü. Yapılan açıklamada, çelik tüketicisi sektörlerin ara malı ihtiyaçlarını iç piyasadan tedarik etmelerinin ve çelik ithalatının düşürülmesi amacıyla korumacı önlemlerin hayata geçirilmesinin önemi vurgulandı.
- Sektörde belirginleşen olumsuzluklar nedeniyle politika yapıcıların gelen talepleri yakından değerlendirdikleri izleniyor. Ekonomi Bakanlığı çubuklar, teller ve profiller, demiryolu ve tramvay hattı malzemeleri, boru ve içi boş profiller, paslanmaz çelikler ve yassı mamullerin ithalatı için soruşturma açılmasına karar verdi.

SEKTÖRE BAKIŞ

RAKAMLARLA LOJİSTİK SEKTÖRÜ (MART 2018)

Karayolu Yük Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yıllık % Değişim ⁽²⁾	Krediler	Aylık
Türk Araçları ile İhracat (sefer)				Tutar (milyon TL)	
Irak	35.194	108.850	-%10,3	Demiryolu Taşımacılığı	1.164
Suriye	8.785	26.515	-%30,2	Karayolu Yük Taşımacılığı	15.874
Almanya	8.594	24.038	%1,4	Denizyolu Taşımacılığı	13.851
Toplam	101.853	299.305	-%3,8	Havayolu Taşımacılığı	10.309
Türk Araçları ile İthalat (sefer)				Diğer Taşımacılık ve Depolama	30.845
Almanya	8.860	23.862	%1,0	yıllık % değişim	
Irak	4.928	13.999	%12,0	Demiryolu Taşımacılığı	24,5
İtalya	6.411	14.988	-%6,0	Karayolu Yük Taşımacılığı	28,2
Toplam	33.093	100.917	%9,0	Denizyolu Taşımacılığı	-10,9
Denizyolu Taşımacılığı				Havayolu Taşımacılığı	-2,9
Türk Gemileri ile İhracat (milyon ton)	1,2	3,9	%2,3	Diğer Taşımacılık ve Depolama	47,0
Türk Gemileri ile İthalat (milyon ton)	2,1	5,4	-%1,9	Takipteki Alacaklar Oranı (%)	
Baltık Kuru Yük Endeksi	1.154	1.209	%29,1	Demiryolu Taşımacılığı	0,9
Havayolu Taşımacılığı				Karayolu Yük Taşımacılığı	2,8
Yolcu Sayısı (milyon)	15,3	43,1	%21,7	Denizyolu Taşımacılığı	4,9
Taşınan Yük miktarı (bin ton)	207	574	%21,9	Havayolu Taşımacılığı	0,2
				Diğer Taşımacılık ve Depolama	0,8

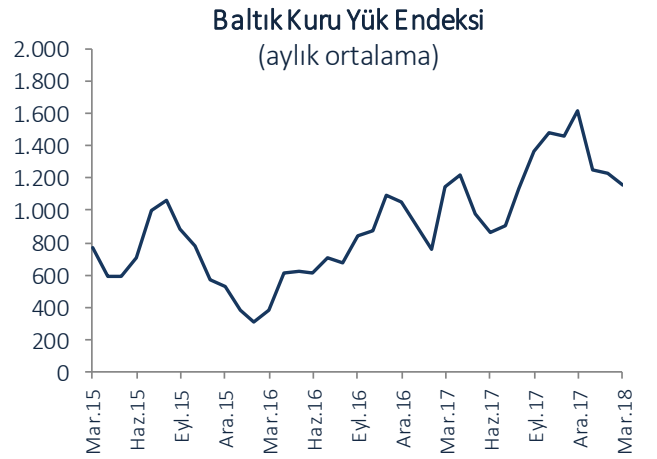
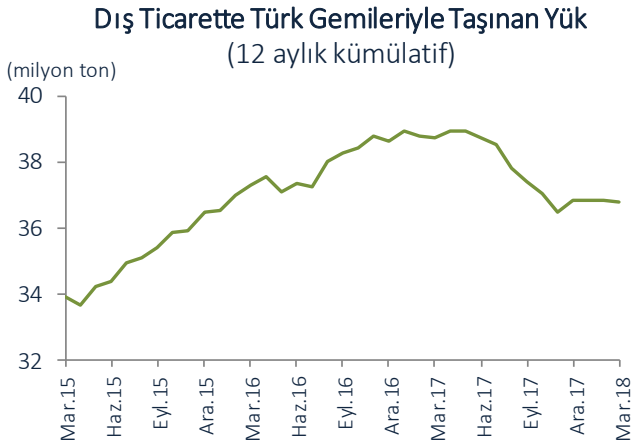
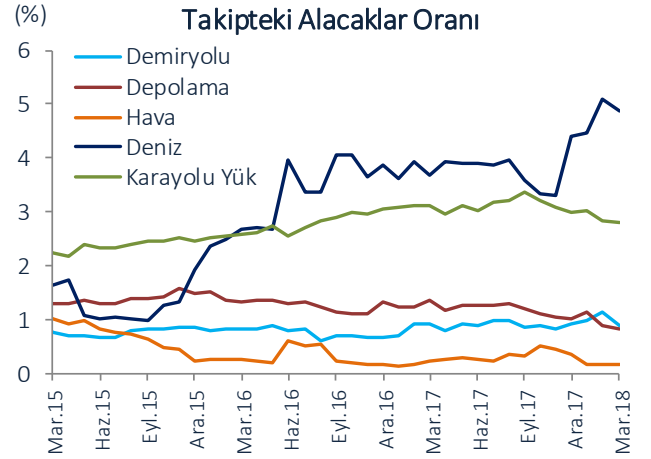
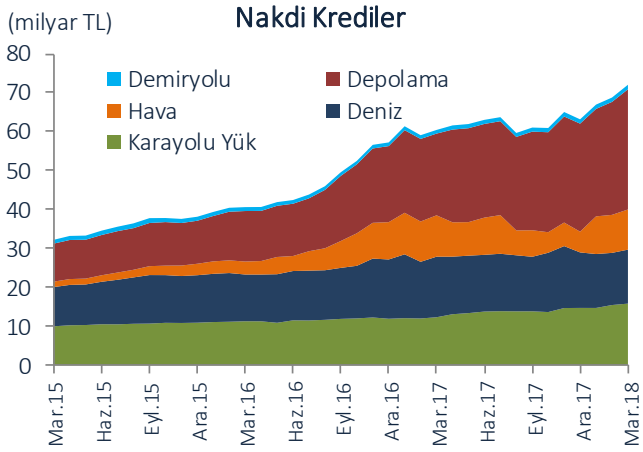
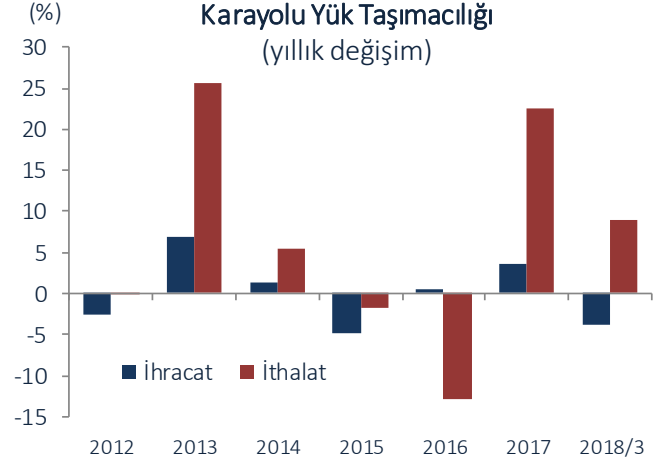
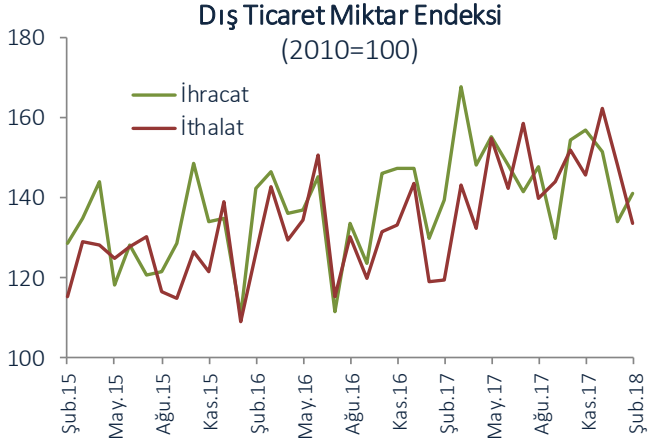
(1) Yılbaşımdan ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Kümülatif değerdeki değişim.

Kaynak: UND, DHMI, Reuters, UDHB, BDDK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Mart 2018 itibarıyla Türkiye'nin ihracatı 15,6 milyar dolar ile tarihi yüksek seviyesinde gerçekleşirken, taşıma yollarına göre kompozisyonun son aylarda denizyolu lehine gelişim kaydetmesi dikkat çekiyor. Bu gelişimde Avrupa kaynaklı talep koşullarındaki iyileşme etkili oluyor. Güney sınırımızdaki sorunlar nedeniyle karayolu taşımacılığında aktivite yatay seyrederken, havayolu yük taşımacılığındaki yavaşlama ise göze çarpıyor. Mart ayında ilgili taşıma yollarının ihracat içerisindeki payları deniz, kara ve havayolları için sırasıyla %63, %28 ve %9 seviyesinde kaydedildi.
- Yurt İçi Nakliyeciler Derneği (YND) Kanal İstanbul projesi kapsamında Avrupa'nın en büyük lojistik üslerinden birini inşa etmeye hazırlanıyor. İstanbul-Avrasya Lojistik Üssü projesinin 150 dönümlük arazi üzerine kurulmasının planlandığını açıklayan YND Başkanı Hakan Karataş gümrüklü saha, antrepo ve soğuk hava depolama merkezi gibi pek çok imkanın tesiste yer alacağını belirtti. YND Başkanı tesise ilk etapta 300 milyon dolarlık yatırımın öngörüldüğünü açıkladı.
- Türk lojistik şirketi UN Ro-Ro 950 milyon euroya Danimarkalı DFDS'ye satıldı. UN Ro-Ro 12 Ro-Ro gemisi ve %35'lik pazar payı ile sektörün önde gelen oyuncularında bulunuyor. İtalya'nın kuzeyindeki Trieste Limanı'nı işleten UN Ro-Ro Türkiye'nin Avrupa'ya yaptığı taşımacılık hizmetlerinde kritik önem taşıyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, BDDK, Reuters, UND, UHDB

RAKAMLARLA TEKSTİL, HAZIR GIYIM VE DERİ SEKTÖRLERİ (MART 2018)

Üretim ve Tüketim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Tekstil			Tekstil		
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 8,6	% 10,2	İhracat (milyon USD)	1.274	3.593
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 80,2	% 80,7	<i>yıllık % değişim</i>	% 6,8	% 11,0
Ciro Endeksi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 20,9	% 21,9	Hazır Giyim		
Hazır Giyim			İhracat (milyon USD)	1.326	3.413
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 11,8	% 12,9	<i>yıllık % değişim</i>	% 11,3	% 11,1
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 80,7	% 79,5	Deri		
Ciro Endeksi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 26,2	% 26,4	İhracat (milyon USD)	151	382
Deri			<i>yıllık % değişim</i>	% 14,8	% 24,5
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 9,0	% 17,6	Krediler		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 58,6	% 60,1	Tekstil ve Hazır Giyim		
Ciro Endeksi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 39,4	% 31,6	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	73,2	-
Yıllık Üretici Enflasyonu⁽³⁾ (%)			<i>yıllık % değişim</i>	% 26,6	-
Tekstil	% 14,1	% 13,4	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 4,3	-
Hazır Giyim	% 5,7	% 5,0	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,2	-
Deri	% 11,6	% 11,1	Deri		
			Yurt İçi Krediler (milyar TL)	4,0	-
			<i>yıllık % değişim</i>	% 26,7	-
			<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 0,2	-
			Takipteki Alacaklar Oranı	% 4,7	-

(1) Yılbaşından ilgili aya kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(2) Şubat 2018 verisidir.

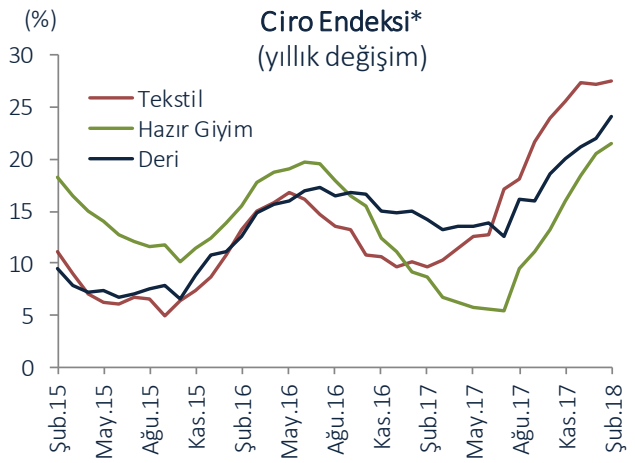
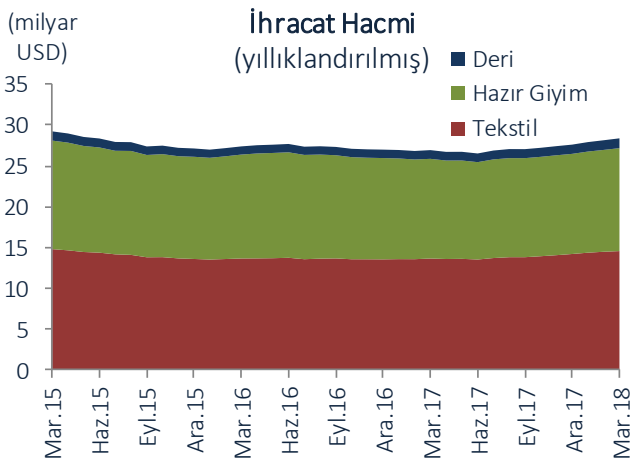
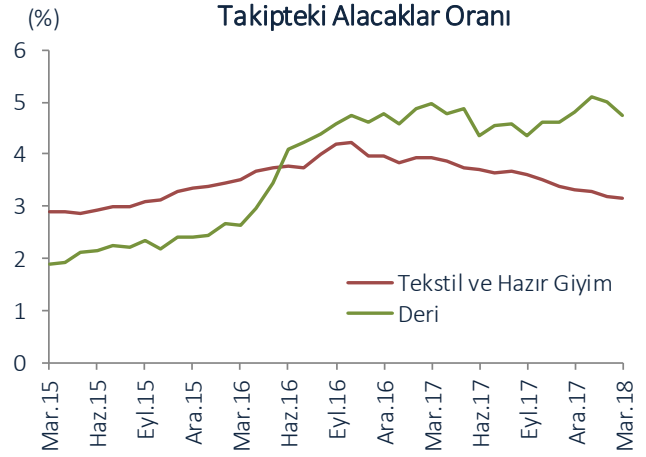
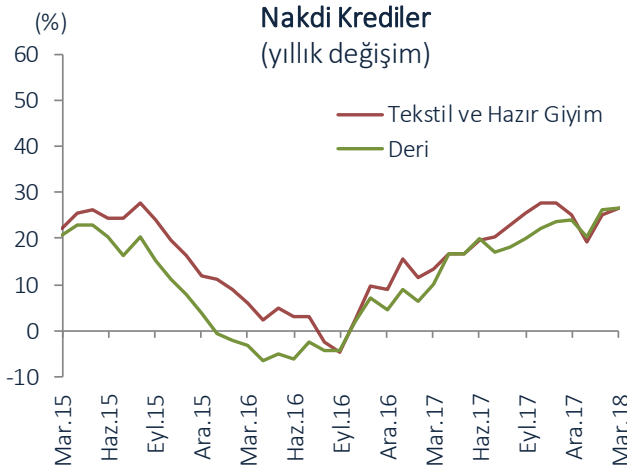
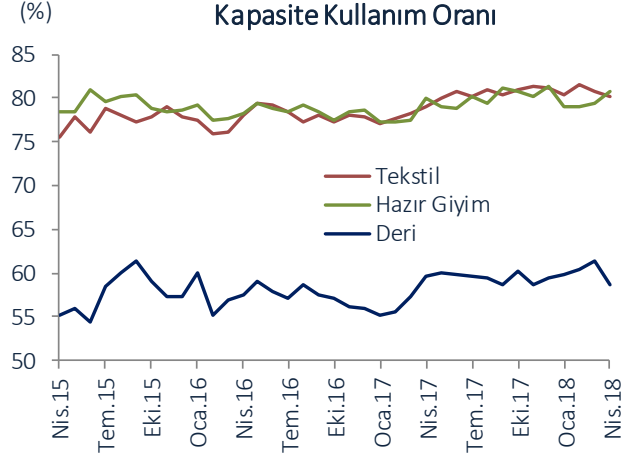
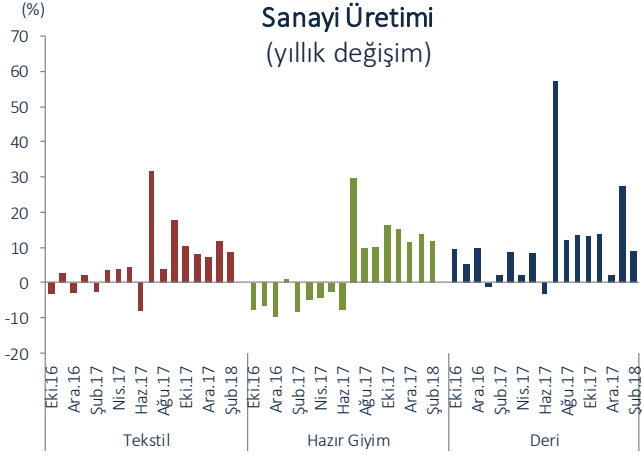
(3) Nisan 2018 verisidir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, BDDK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Tekstil, hazır giyim ve deri sektörlerinde yıllık üretim artışı Şubat'ta hız kesti. Bu durum özellikle deri sektöründe belirgin olarak gözlemlendi.
- İhracat artışı her üç sektörde de devam ederken, hazır giyim ihracatındaki yıllık artış ivme kazandı. Almanya başta olmak üzere Avrupa ekonomilerindeki güçlü görünüm hazır giyim ihracatını desteklemeye devam ediyor. Hazır giyim ihracatındaki hızlanmada ayrıca, tekstil ve deri sektörlerine kıyasla dış pazarlardaki toparlanmanın daha geç başlamasının da etkili olduğu düşünülüyor.
- Kapasite kullanım oranı (KKO) Nisan'da hazır giyim sektöründe artarken tekstil ve deride geriledi. KKO verileri, ihracattaki görece yavaşlamanın tekstil ve deri sektörlerinin üretimine kademeli olarak yansımaya devam edeceğine işaret etti.
- Hazır giyim sektöründe son dönemde hızlı büyüyen ve ilerleyen dönemde de önemli bir büyüme potansiyeline sahip olduğu düşünülen bebek ve çocuk giyim üretimine yönelik yatırımlar sürüyor. Üretimin %80'i Bursa'da gerçekleştirilirken, ihracatın üretimdeki payı %70'e ulaşıyor. Tasarım ve kalite bakımından dış pazarlarda rekabet gücü yüksek olan bu sektörde, üreticilerin Balkanlar başta olmak üzere Avrupa ve Amerika'da pazar paylarını artırmayı hedefledikleri ifade ediliyor.
- Tekstil sektöründe organik ürünler son dönemde artan performansı ile öne çıkıyor. Özellikle organik bebek ürünlerinin ve ev tekstilinin son yıllarda dış pazarlarda önemli bir büyüme kaydettiği, sektörün söz konusu ürünlere talebin görece yüksek olduğu Avrupa ve diğer gelişmiş ülkelere yönelik ihracatını artırdığı ifade ediliyor. Yurt içi pazarda ise organik tekstillere yönelik talebin daha yatay bir seyir izlediği gözleniyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

(*) 12 aylık ortalamalar

Kaynak: TÜİK, TCMB, BDDK

RAKAMLARLA PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ (ŞUBAT 2018)

Yurt İçi Pazar	Aylık ⁽¹⁾	Kümülatif ⁽²⁾	Talep	Aylık
Perakende Sektörü Satış Hacim Endeksi	%8,0	%9,4	Tüketici Güven Endeksi ⁽³⁾	71,9
Gıda	% 7,7	% 8,5	Perakende Ticaret Güven Endeksi ⁽³⁾	100,3
Gıda dışı (akaryakıt hariç)	% 7,4	% 10,1	3 ay sonrası satış beklentisi	102,4
Elektronik Eşya ve Bilgisayar	% 14,1	% 12,4	İstihdam	
Mobilya, Beyaz Eşya ve Diğer	-% 0,6	% 6,4	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	1.301.761
Tekstil, Giyim ve Ayakkabı	% 6,7	% 9,9	Toplam İçindeki Pay	% 9,2
Eczacılık, Tıbbi Ürünler ve Kozmetik	% 11,1	% 11,3	Ortalama Günlük Ücret (TL)	84,4
Posta ve İnternet Yoluyla Ticaret	% 12,0	% 14,5	Sektör Sıralaması	79/88
AVM Endeksleri			Krediler⁽⁴⁾	
Ciro Endeksi	% 14,1	% 18,5	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	92,1
Verimlilik Endeksi (ciro/m ²)			yıllık % değişim	% 23,8
İstanbul	% 17,5	% 23,2	Sektörel krediler içindeki pay (%)	% 5,4
Anadolu	% 11,4	% 14,6	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,9
Ziyaret Sayısı Endeksi	-% 6,1	-% 1,0		

(1) Yıllık % değişim

(2) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(3) Nisan 2018 verileridir. (4) Mart 2018 verileridir.

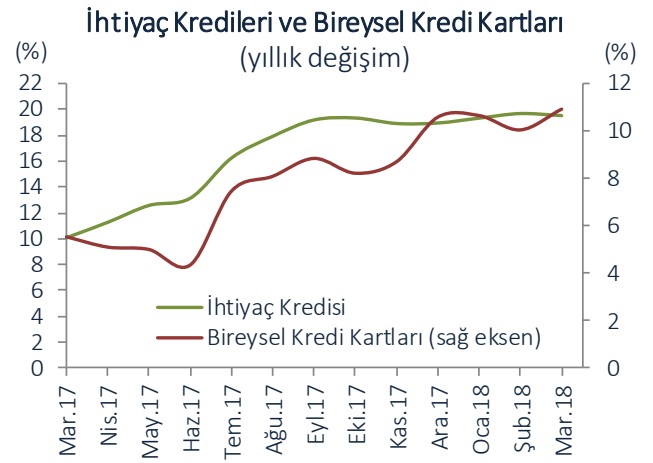
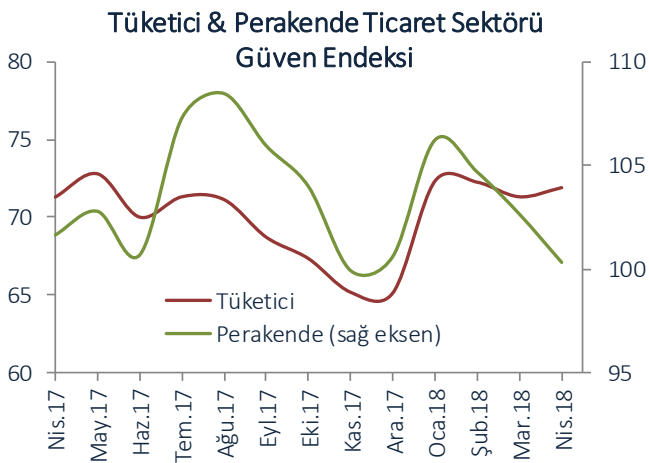
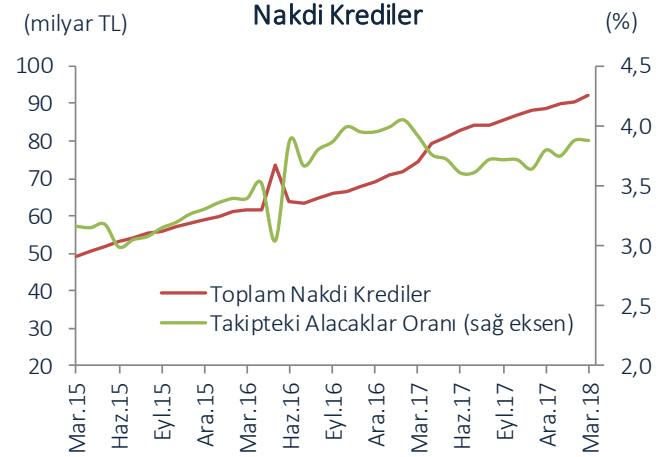
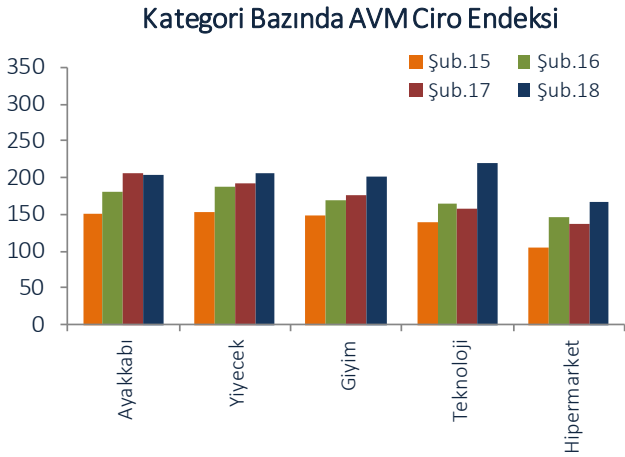
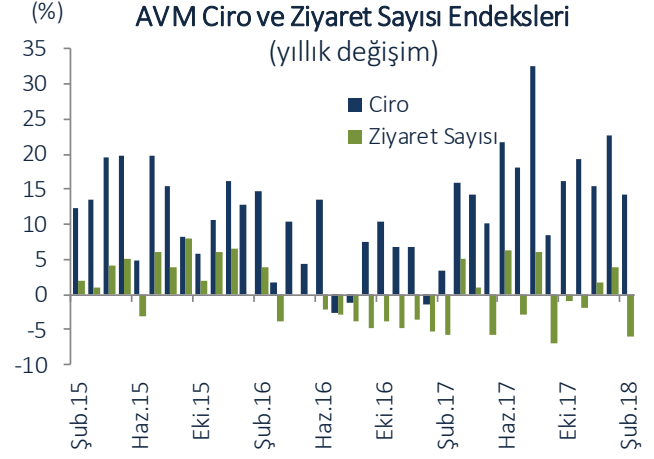
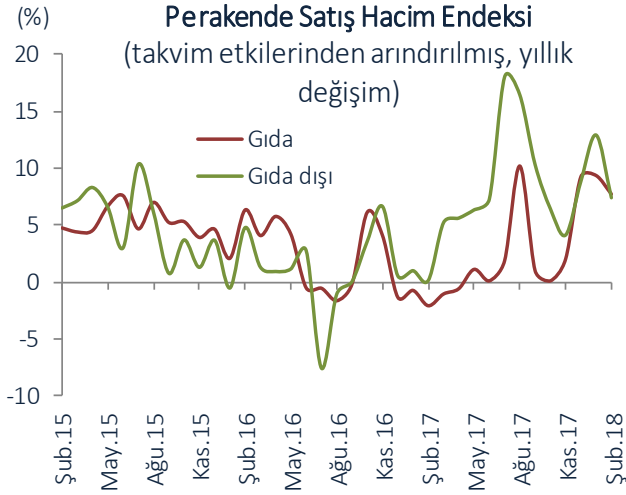
Kaynak: AYD, BDDK, SGK, TÜİK

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Takvim etkisinden arındırılmış verilere göre perakende sektörü satış hacmi Şubat'ta yıllık bazda %8 arttı. Bu dönemde satış hacmindeki büyüme hem gıda hem de gıda dışı grupta hız kesti. Gıda dışı grubundan mobilya ve beyaz eşya satışlarındaki daralma dikkat çekerken, diğer alt kalemlerde satışlar bir miktar ivme kaybına karşın yıllık bazda artmaya devam etti.
- Şubat'ta AVM ciroları geçen yılın aynı dönemine göre %14,1 arttı. Kategori bazında cirolar incelendiğinde, yıllık bazda en hızlı artış %39 ile teknoloji ürünlerinde yaşandı. Bu gelişmede, döviz kurlarındaki artışın ürün fiyatlarına yansımaları da etkili oldu. Teknoloji perakendeciliğinde son dönemde mağaza metrekare verimliliğinin artırılması yoluyla kârlılıkta da iyileşme gözleniyor.
- Öte yandan, Şubat'ta AVM ziyaret sayısı endeksi %6,1 ile sert geriledi. Ziyaret sayısı endeksindeki düşüşe karşın cirolardaki yükseliş, sepet başına harcama tutarının arttığına işaret ediyor. Önümüzdeki dönemde, tüketim istahındaki değişikliklerin yanı sıra AVM dışı kanallardan alışveriş tercihlerinin cirolar üzerinde belirleyici olacağı düşünülüyor.
- Tüketici güven endeksi Nisan'da sınırlı bir yükseliş kaydetse de 100 eşik değerinin altında seyretmeye devam ediyor. Perakende güven endeksinde yıl başından bu yana etkili olan düşüş eğiliminin de sürdüğü gözleniyor. Söz konusu veriler, önümüzdeki dönemde perakende satışlarda bir miktar ivme kaybı yaşanabileceğine işaret ediyor. Diğer taraftan, giyim ve ayakkabı başta olmak üzere yaz sezonu alışverişlerinin söz konusu ivme kaybını sınırlandırabileceği tahmin ediliyor.
- İhracatçı sektörler ile elektronik ticareti bir araya getirmeyi ve böylece yurt dışı ciroları artırmayı hedefleyen sektör, e-ihracatın geliştirilmesine yönelik çalışmalara odaklandı. Küresel ölçekte e-ihracat pazarının 2020 itibarıyla 3,5 trilyon dolara ulaşacağını öngören sektör yetkilileri, ödeme sistemlerine ve dijital teknolojilere yapılan yatırımlarla Türkiye pazarının da önümüzdeki yıllarda gelişeceğini vurguluyor. Tüketici tercihleri bakımından benzerliklere sahip olunması sebebiyle özellikle Orta Doğu pazarında büyüme potansiyelinin yüksek olduğuna dikkat çekiliyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

RAKAMLARLA BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ (MART 2018)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Toplam Üretim (bin adet)	2.492	6.663	Yurt içi Satışlar (bin adet)	659	1.694
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 7,5</i>	<i>-% 1,3</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 23,4</i>	<i>-% 19,3</i>
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 76,7	% 75,8	Yurt içi Ciro Endeksi ⁽³⁾ (yıllık % değişim)	% 34,7	% 30,7
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽³⁾ (kişi)	146.397	-	İthalat (bin adet)	69	165
<i>Toplam içindeki pay</i>	<i>% 1,0</i>	<i>-</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 62,4</i>	<i>-% 56,0</i>
Ortalama Günlük Ücret ⁽³⁾ (TL)	116,2	-	DTM Satın Alma Eğilimi ⁽²⁾⁽⁴⁾ (aylık % değişim)	-% 7,3	-
<i>Sektör sıralaması</i>	<i>37/88</i>	<i>-</i>	Konut Satışları (yıllık % değişim)	-% 14,0	-% 2,0
Krediler			Dış Talep		
Toplam Nakdi Krediler (milyar TL)	23,8	-	İhracat (bin adet)	1.775	4.914
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 21,2</i>	<i>-</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 9,2</i>	<i>% 10,7</i>
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 1,4</i>	<i>-</i>	İhracat (milyon USD)	262	666
Takipteki Alacaklar Oranı	% 2,9	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 15,4	% 20,3

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, BDDK, TCMB, SGK

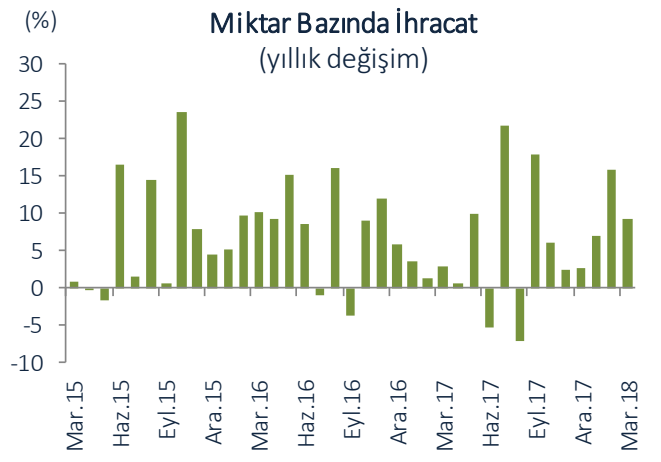
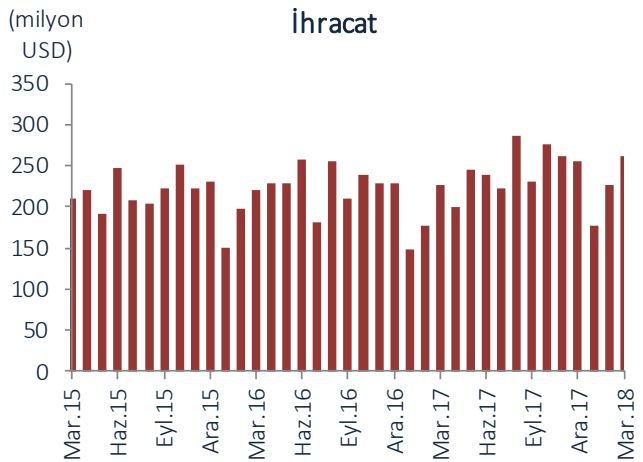
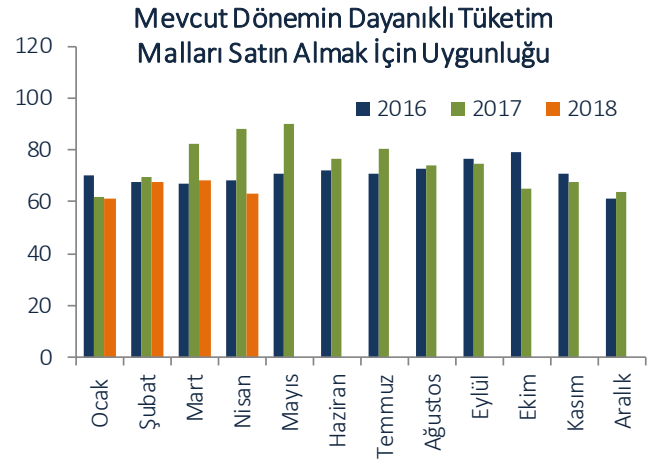
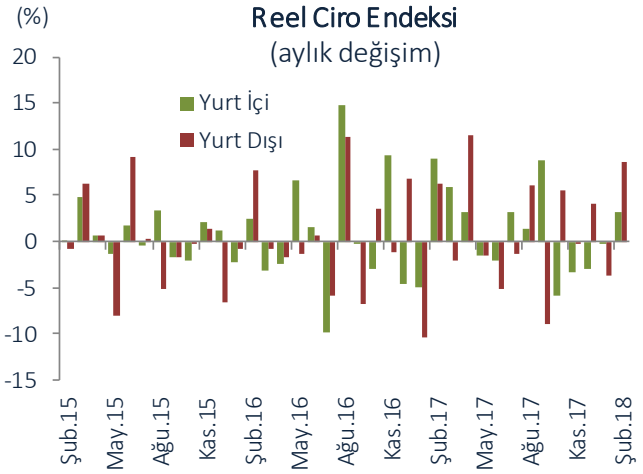
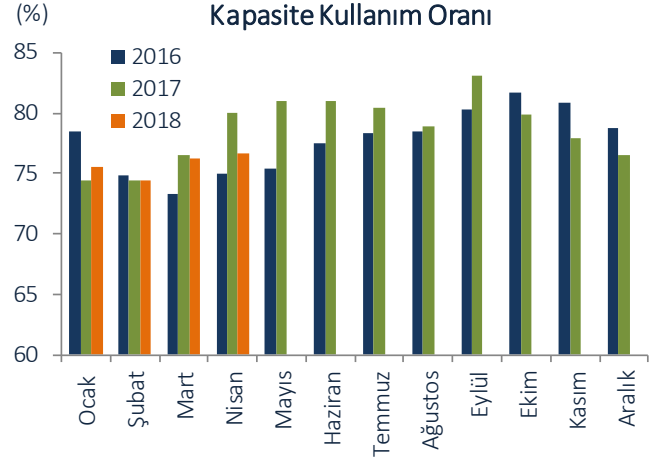
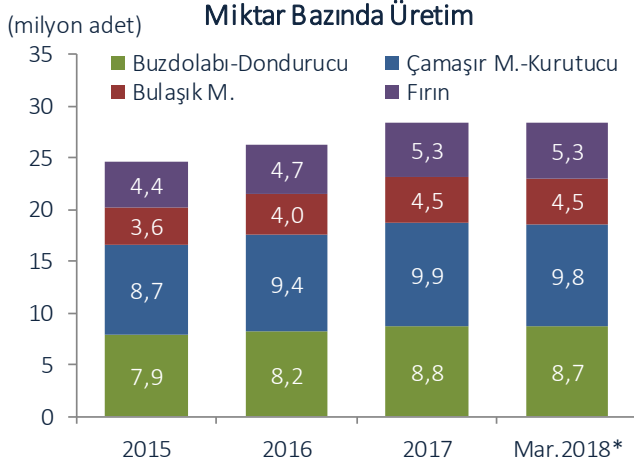
(2) Nisan 2018 verisidir. (3) Şubat 2018 verisidir.

(4) Tüketici güven endeksinin alt kalemlerinden olan "mevcut dönemin dayanıklı tüketim malı satın almak için uygunluğu"nu ifade etmektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Yurt içinde beyaz eşya satışları Mart ayında yıllık bazda %23,4 ve Ocak-Mart döneminde %19,3 oranında geriledi. 2018 yılının ilk çeyreğinde üretim bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,3 oranında azalırken, ihracat %10,7 artış kaydetti. Bu dönemde sektörün toplam satışları ise yıllık bazda %1,1 ile sınırlı oranda büyüdü.
- İhracattaki olumlu performansta EUR/TL'deki artışın etkisiyle Türk üreticilerin sektörün en önemli pazarı olan Avrupa'da Uzakdoğulu üreticilere göre daha avantajlı hale gelmesinin etkili olduğu değerlendiriliyor.
- ÖTV oranlarının Şubat-Eylül 2017 döneminde %6,7'den %0'a indirilmesi, yurt içi satışların geçen yıl %14,2 büyümesini sağlamıştı. Bu durum, yurt içi pazarın 2018 yılının ilk çeyreğinde baz etkisiyle yıllık bazda gerilemesinde etkili oldu. Yurt içi satışlarda yaşanan durgunluğun düğün sezonunun başlamasıyla birlikte yaz aylarında bir miktar açılacağı, buna rağmen satışların geçen senenin altındaki seyrinin süreceği düşünülüyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, BDDK, TCMB

(*) Yıllıklandırılmış

RAKAMLARLA TURİZM SEKTÖRÜ (MART 2018)

Gelen Ziyaretçi	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yolcu Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Yabancı Ziyaretçi (bin adet)	2.140	5.128	Dış Hatlar Uçak Trafığı (bin adet)	38,1	113,7
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 34,8</i>	<i>% 34,9</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 1,7</i>	<i>% 9,8</i>
İlk 3 Milliyetin Payı (%)			Dış Hatlar Yolcu Trafığı (milyon kişi)	5,7	15,6
<i>İran</i>	<i>% 18,1</i>	<i>% 14,4</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 23,7</i>	<i>% 25,0</i>
<i>Almanya</i>	<i>% 10,3</i>	<i>% 8,1</i>	İç Hatlar Uçak Trafığı (bin adet)	70,5	210,1
<i>Gürcistan</i>	<i>% 7,9</i>	<i>% 9,3</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 0,4</i>	<i>% 7,6</i>
İllerin Payı (%)			İç Hatlar Yolcu Trafığı (milyon kişi)	9,5	27,5
<i>İstanbul</i>	<i>% 50,1</i>	<i>% 53,7</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 16,1</i>	<i>% 19,8</i>
<i>Antalya</i>	<i>% 11,3</i>	<i>% 7,7</i>	Konaklama		
<i>Edirne</i>	<i>% 9,8</i>	<i>% 11,0</i>	Otel Doluluk Oranları (%)	% 67,8	% 63,7
Gelir-Gider⁽²⁾			<i>yıllık değişim (puan)</i>	<i>11,9</i>	<i>12,3</i>
Turizm Geliri (milyon USD)	1.118	2.310	Ortalama Oda Fiyatları (USD)	75,3	73,4
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 34,7</i>	<i>% 29,5</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 21,8</i>	<i>% 22,4</i>
Turizm Gideri (milyon USD)	283	653	İstihdam⁽²⁾		
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 8,4</i>	<i>% 25,6</i>	İş yeri Sayısı	18.143	-
Krediler			<i>Toplam içindeki Pay</i>	<i>% 1,0</i>	-
Toplam Nakdi Krediler (milyar TL)	69,9	-	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	206.443	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 19,8</i>	-	<i>Toplam içindeki Pay</i>	<i>% 1,5</i>	-
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 4,1</i>	-	Ortalama Günlük Ücret (TL)	93,0	-
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	% 2,9	-	<i>Sektör Sıralaması</i>	<i>66/88</i>	-

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Şubat 2018 verisidir.

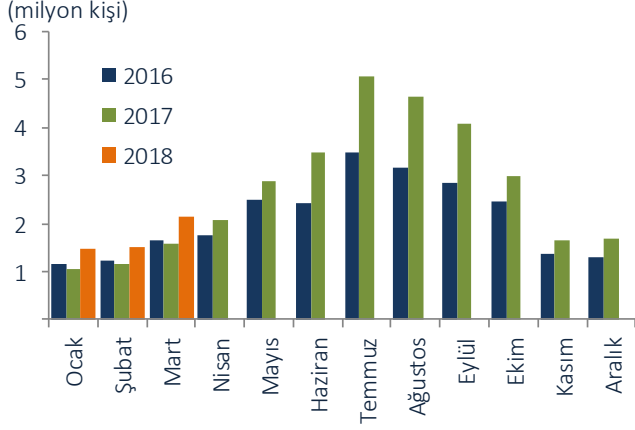
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, TCMB, SGK, BDDK, DHMİ, TÜROB

GÜNCEL GELİŞMELER

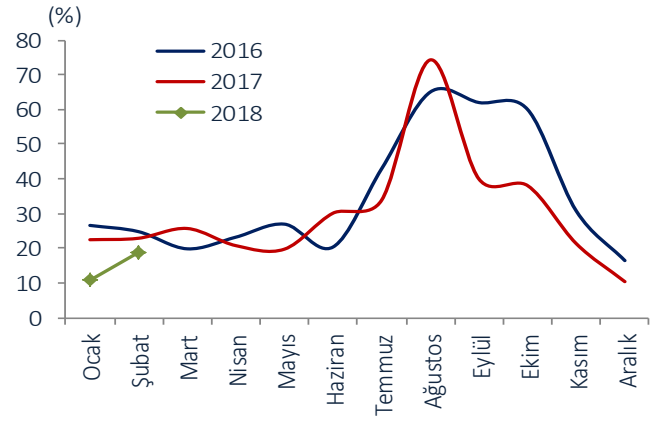
- TÜİK tarafından yayımlanan turizm istatistiklerine göre, 2018 yılının ilk çeyreğinde Türkiye'nin turizm gelirleri yıllık bazda %31,3 oranında artış kaydederek 4,43 milyar USD'ye ulaştı. Turizm giderleri ise, yıllık bazda %26,1 artışla 1,08 milyar USD oldu. 2018 yılının Ocak-Mart döneminde Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turist sayısı %34,9 yükselişle 5,1 milyon kişiye ulaşırken, yabancı ziyaretçilerin kişi başı ortalama harcaması geçen yılki 696 USD seviyesinden 723 USD'ye çıktı.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı himayesinde Türkiye Seyahat Acentaları Birliği, Türkiye Otelciler Federasyonu, Turizm Otelciler Birliği, Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği, Türk Hava Yolları, Türkiye Özel Sektör Havacılık İşletmecileri Derneği, Turist Rehberleri Birliği, Deniz Turizmi Birliği ile Turizm Restoran Yatırımcıları ve İşletmecileri Derneği gibi turizm sektörünün önde gelen kurumlarının katılımıyla kurulacak Turizm İstişare Kurulu'na ilişkin protokol Nisan ayı içerisinde imzalandı. Kurul'un turizm sektörünün gelişimine ve büyümesine yönelik stratejik planlar oluşturulması, yurt içinde ve yurt dışında Türkiye'nin marka algısını güçlendirmek için pazarlama faaliyetlerinin yürütülmesi gibi hedefleri bulunuyor.
- 28 Nisan 2018'de Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren düzenlemeye göre, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgeleri'nde yapılacak en az 7.500 yatak kapasiteli turizm yatırımlarına yönelik 5. Bölge teşviklerine ek olarak farklı teşvikler sunuldu. Düzenleme, kullanılacak yatırım kredilerinde faiz desteği, vergi indirimi, KDV iadesi ve işveren sigorta primi desteğine ilişkin maddeler içeriyor. Söz konusu teşviklerden yararlanılabilmesi için yatırımların 31.12.2022'ye kadar bitirilmesi, yatırım teşvik belgesinin düzenlenme tarihinden bugüne kadar belirli miktarda yatırım yapılmış olması gibi şartlar aranıyor.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın hava yoluyla Türkiye'ye turist getiren seyahat acentelerine yönelik teşviki İstanbul Sabiha Gökçen havalimanından tarifersiz (charter) uçak seferleri ile İran'dan tüm teşviklerin verildiği havalimanlarına gerçekleştirilen kapalı grup uçak seferleri dâhil edilerek revize edildi. Düzenlemede hac, umre ve benzeri organizasyonların teşvik kapsamı dışında tutulduğuna yer verildi.

SEKTÖRE BAKIŞ

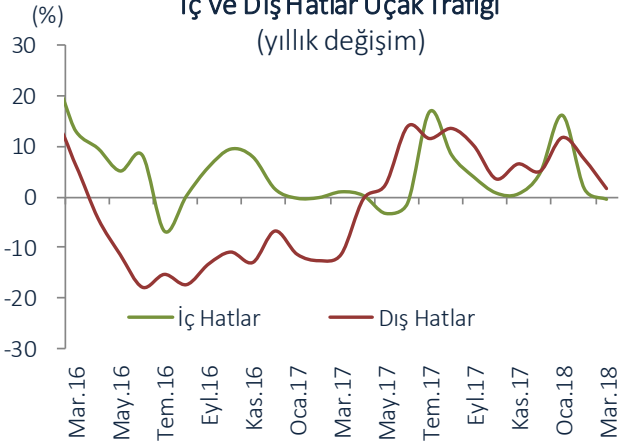
Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı

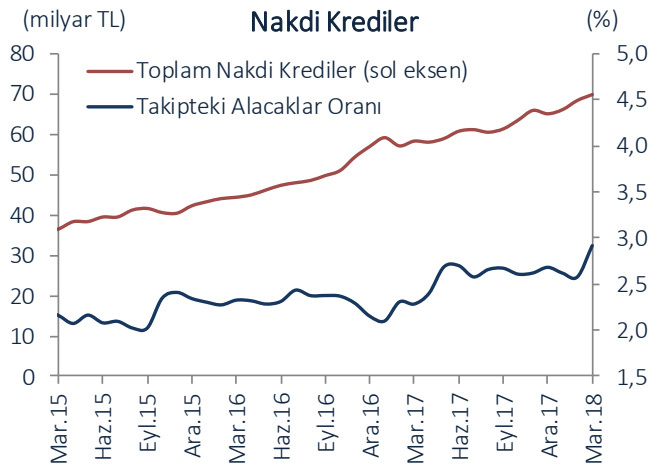
Net Seyahat Gelirleri/Dış Ticaret Açığı

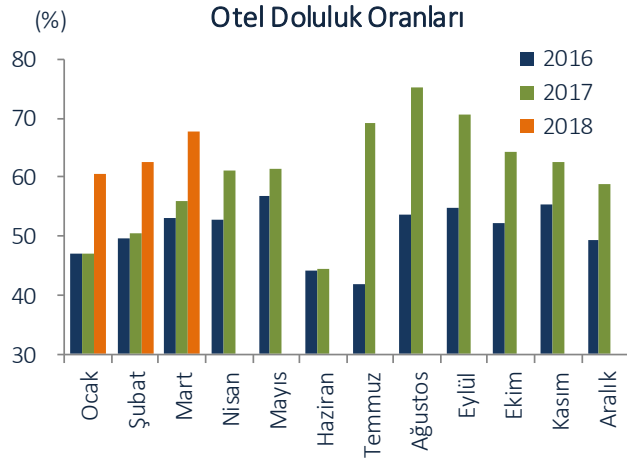
İç ve Dış Hatlar Uçak Trafikliği (yıllık değişim)

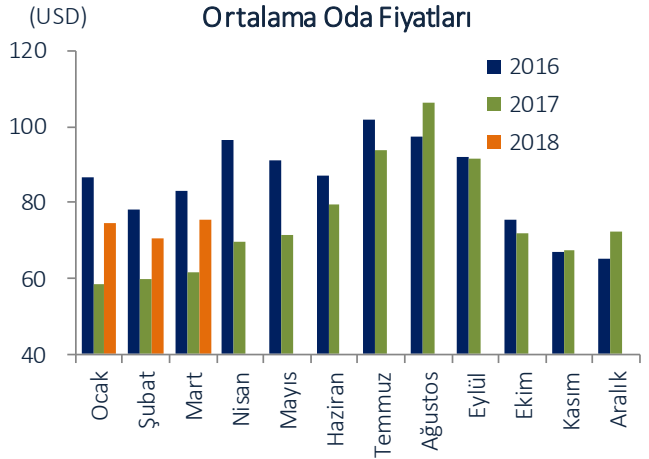
Nakdi Krediler

Otel Doluluk Oranları

Ortalama Oda Fiyatları

Kaynak: TÜROB, BDDK, Kültür ve Turizm Bakanlığı, TCMB, DHMI

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Başekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.